

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **60** coroane. — Pe șase luni **30** coroane. — Pe trei luni **15** coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învocală —

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Datorințele păstorului

Mântuitorul nostru Isus Hristos a pus păstori asupra turmei sale credincioase preoțimea. Și în nenumărate locuri din sfânta scriptură vorbește despre datorința păstorului.

Păstorul cel bun sufletul său și-l dă pentru oile sale, eară năimitul fuge, căci năimit este, și nu-i este lui milă de oi.

Eu sunt ușa, zice Mântuitorul, prin mine de va intra cineva, se va mântui, și va intra, și va ieși, și păsune va afla.

De peste o mie de ani, de când aflăm urme despre existența noastră ca biserică, preoțimea noastră a fost păstor credincios al turmei cuvântătoare.

Preotul a condus viața sufletească a poporului nostru, poporul credincios a ascultat glasul preotului. Și s'au adevărit pe deplin cuvintele din Evanghelie: «Și cunosc pe ale mele, și mă cunosc de ale mele, și sufletul meu îl voi pune pentru oi».

Și au fost multe persecuțiunile, multe necazurile, și din partea calvinilor, și din partea bisericii apusene, au fost crunte maltratările, seducătoare ispitele; însă preoțimea a fost povățuitorul poporului, și cu fapta, și cu cuvântul, și turma a urmat păstorului, căci i-a cunoscut glasul.

Poporul nostru a cunoscut pe părințele său, turma a cunoscut pe păstorul său, și din legătura această intimă s'a născut, încrederea cea mare a poporului în preotul nostru.

Influența cea mare a preotului asupra poporului credincios o au recunoscut și vrășmașii bisericii noastre.

În timpul persecuțiunilor, în eră calvină toate opintirile dușmanilor s'au sdorbit în fața forței puternice dintre preotul și poporul românesc. Unul și jumătate de veac s'au opintit dușmanii noștri pentru a ne calvinisa biserica, prin catechisme date în limba românească. Ni-au dat otrava în amestec cu limba noastră strămoșească, și noi am lăpădat otrava, și am rămas cu dulcea limbă românească în biserică.

Istoria e martoră despre binefăcătoarea păstorie a preoțimii noastre.

Aceasta o au recunoscut și cei vânaș cu deșertăciune și cu viclenie asupra poporului nostru.

Și când s'au pornit curentul periculos cu unirea, atunci cei ce conduceau mișcarea au scos învățătura din pățaniile cu era calvină.

Oameni mai vicleni și mai periculoși, corifeii unirii n'au mai urmărit câștigarea masei mari a poporului. Ei s'au mul-

țămît cu momirea preoțimii prin promisiunea de îmbunătățiri *materiale*. Au promis preoțimii o stare materială mai bună, privilegii ca și preoțimii bisericii romano-catolice. Au amăgit-o, bine știind, că unde e păstorul, acolo e și turma, căci turma cunoaște glasul păstorului, și păstorul merge în frunte, și turma urmează, căci îi cunoaște glasul.

De câte ori guvernele statului nostru în timpurile trecute voiau să ajungă la ceva, se sileau să câștige preoțimea pentru acel lucru. Mai ales, când guvernele erau în nevoie, atunci apelau la preoțime.

În revoluțiunea din 1783, guvernul de atunci s'a grăbit a trimite în Ardeal un episcop ortodox, care să locuiască permanent în mijlocul acestui popor, care să conducă viața sufletească a acestui popor, și aceasta încă a accelerat trimiterea lui Gedeon Nichitici ca episcop ortodox pentru românii din Ardeal. Și între primele circulare ale acestui episcop, care veniseră aici în primăvara anului 1784, era și aceea, care solicita întreprinderea clerului pentru potolirea valurilor în revoluțiunea lui Horea. În lucru acesta care a fost recunoscut de guvernul de atunci, și care s'a dovedit și s'a afirmat și în faptă, căci preoțimea a contribuit mult la liniștirea valurilor în acele zile de teroare și de desperare.

Pentru ce le scriem acestea? Pentru ce ridicăm perdeaua de pe lucruri petrecute și scoatem la iveală influența preoțimii asupra masei poporului?

Trecem prin zile grele cu mare răspundere. N'ajunge să avem în vedere numai nespusa fericire, ce a venit asupra noastră prin unirea cu vecinul regat, România, n'ajunge să înnotăm numai în bucurie, și să închidem ochii, ca și când n'ar fi nici o ispită, nici o primejdie.

Trebue să fim cu ochii în patru. Vecinii noștri jur împrejur sânt mereu în activitate.

Vecinii noștri voiesc să aprindă totul în jurul lor, și noi trebue să fim cu grijă, să nu se aprindă casa noastră.

Oameni fără frică de Dumnezeu aruncă tăciunele aprins și în mijlocul poporului nostru.

Preoțimea noastră are datorința sfântă să fie cu veghiere, să controleze viața sufletească a poporului, să grijească de turmă, să o ferească de învățături anarhice, de necurătenia sufletului, și de boalele împreunate cu acea necurătenie.

«Furul nu vine, — fără numai să fure, și să junghie, și să piardă», spune sfânta Evanghelie.

Sânt mulți, cari voiesc a se furișa printre popor cu învățături greșite și periculoase.

Preoțimea noastră să fie cu ochii în patru spre a feri poporul de rău.

Ochii mai marilor noștri sânt îndreptați spre noi, preoțime.

Să avem în vedere cuvintele ce le rostim totdeauna la sfânta liturgie: «Să stăm bine, să stăm cu frică».

Causele scumpetei

I.

Un director școlar, palid și îngrijorat, cu coatele tocite și cu ghetetele petecite, se oprește înaintea unei croitorii bărbătești, privește prețurile diferitelor bucăți de stofe, cari variază între 100 și 200 lei metrul, apoi pipăindu-și portofelul din surtuc, intră în prăvălie cu gândul, să cumpere material și să comande câte un costumăș pentru cei 2 fii ai săi, căci pentru sine știă bine că nu-i ajung paralele. După întrebări de prețuri, se oprește la o stofă, care în timpuri normale costă cel mult 6 coroane metrul, și cere să i se facă socoteală pentru cele două costume dorite.

Cel mai mare 1600, cel mai mic 1400 Coroane, — fu răspunsul scurt și apăsător al croitorului.

Pentru numele lui Dumnezeu, erupse directorul, atunci trebue să răbdăm toată casa două luni și jumătate, căci leașa mea pe acest timp nu-mi ajunge nici măcar pe aceste haine; unde mai pui nevasta și cele două fetițe, precum și toată cheltuiala casei?

Imi pare rău, dar n'am ce face, — răspunse croitorul, iar bietul director salută cu un sughiț amar și eși din prăvălie gesticulând ca un aiurit.

Nu face zece pași, și era mai să nici nu vadă în supărarea sa pe văduva obidată a unui coleg, care murise moarte de erou la cutare front. Biata femeie se oprise și ea înaintea unei prăvălii de mode, și privea stoffele și albiturile de dame, combinând în gând, cum ar putea face, să procure pentru sine și pentru cele două fetițe orfane niște albituri și niște hăinuțe modeste. Dar ori cât combină și învârtea, nu putea ajunge la rezultat, căci pensia și toate ajutoarele pe trei luni nu acoperiau nici cele trei costume întregi, și mai trebuiau și albituri.

Intr'aceia un miros pătrunzător, un foșnet de haine și un scârțâit de ghete o desmetecesc din îngândurare. Intorcând capul, vede la spate o tinăra cochetă, îmbrăcată în mătăasă, parfumată, frizată și

zugrăvită, ca o adevărată mască, cum își așează lorgnionul să privească pe de-asupra capului nenorocitei văduve vitrina cea bogată și ademenitoare, și apoi intră în prăvălie cu sgomot.

Atunci o lacrimă fierbinte se prelungeste pe față, iar un gând funest îi înghiață sângele în vine, văzând înaintea sa tabloul de decadentă și imoralitate, ce ar aștepta-o pe dânsa, dacă ar fi mai tinără, dar care de sigur ar trebui să aștepte pe odraslele ei de fetițe în viitorul apropiat, dacă nu vor renunța să trăiască cu pretenziunile lumii de seama lor. Cu un oftat adânc resalută pe directorul, și desnădășduiți ambii pleacă împreună tăcuți, dar pătrunși de același sentiment al nemerniciei lumesti și al mizeriei omenești.

Pe altă stradă câțiva trecători se opriă înaintea unei ghetării, în al cărei galantar strălucea cochecet între altele o păreche de ghetete înalte de damă. Un automobil se oprește cu sgomot, un domn funcționar înalt, nou bogat, se dă jos, intră în prăvălie; o mână din lăuntru ia ghetetele din galantar, și după câteva minute înaltul funcționar numărase bilete de câte 100 Lei, scrie pe un bilețel al său adresa unei dame, o dă celuice arătase ghetetele, și cu câteva cuvinte mai mult șoptite de recomandare pentru trimiterea ghetelor ese din prăvălie, se urcă în auto și pleacă ca și mai înainte cu sgomot, infectând nu numai aerul în urma sa, dar înăbușind și mirosul pudrei și parfumului, care nu-i putea lipsi.

În piață soția unui asesor consistorial caută cu sârguință câteva ouă pentru copilul său bolnav, și e gata să se înapoieze amărâtă acasă, când dă de o femeie bătrână, care avea de vânzare câteva părechi de ouă. Cu fața strălucindă de bucurie le tocmește cu câte 1 coroană 20 fileri bucata, cât i-a cerut bătrâna, și ține coșnița să i le numere. Atunci o damă cu servitorul militar după sine se apropie de vânzătoare și i șoptește ceva la ureche. Vânzătoarea în loc să numere ouăle soției asesorului, cu care le tocmise, începe să le așeze în coșul cel mare al soldatului doamnei nou venite, care i oferise la păreche 30 fileri mai mult pe bucata. Biata mamă, în desperarea sa, că nu va putea procura copilului bolnav, chiamă poliția să-i facă dreptate, dar poliția ca'n

palma, iar dama cea cu parale și cu influință, pleacă cu soldatul după sine, cu coșul plin, căci îndurerata mamă se jenează să facă alai și să-și reclame dreptul usurpat. Copilul bolnav, hrănit necorespunzător, va avea de sigur să sufere mai îndelung boala, — pe când pe masa damei aburesc prăjituri alese, gătite cu ouăle, ce fuseseră destinate lui.

Delegații preoți bucovineni în București

Reforma agrară în Bucovina a produs oarecare nemulțumire în preoțimea noastră d'acolo.

Un congres preoțesc, ținut în Decembrie 1918 la Cernăuț hotărâse ca preoțimea să jertfească și ea din averile bisericesti și mănăstirești, adunate în cursul veacurilor. Și anume: jumătate din pământul parohial (din *sesie*) să fie napoiat țăranilor cu prilejul înapoiării. S'a fixat, tot în acel congres, un minimum de 12 făci pentru orice preot, fără deosebire de grad și vechime.

Hotărârea congresului însă n'a fost luată în seamă de alcătuitorii legii agrare în Bucovina, — și a redus «sesiile» la opt hectare. Un paroh bucovinean are salar anual de 2,800 coroane; — este deci învederat că suma aceasta nu ajunge pentru acoperirea trebuințelor traiului unui conducător al satului.

Delegații preoți, sosiți la București, spun, că preoțimea a fost ignorată la consfăturile comisiei în afacerea reformei agrare.

În considerare că înțelegerile cu guvernul bucovinean n'au reușit, preoții au trimis, cu învoirea dlui I. Nistor, o delegație la București, să ceară înalta ocrotire a M. Sale Regelui.

Preoții bucovineni au declarat de alt fel, că prin venirea lor nu fac chestie politică de partid, ci voesc numai să apere interesele tagmei, care a contribuit atât de mult ca să se facă unirea Bucovinei cu țara mamă.

Cumpătarea traiului

Scumpetea de care ne plângem, se datorește în bună parte deprecierea monedei noastre, *leul*, față de monedele țărilor de la care suntem nevoiți să cumpărăm obiectele ce ne trebuie.

Un franc francez se cotează în târgul liber 2 lei 45, în loc de un leu și un ban sau doi, cum era altădată, un dolar 10—14 lei în loc de 5 lei, o liră sterlină 60—70 lei în loc de 25 lei bani 25, etc.; prin urmare, de două până la trei ori mai mult decât paritatea monetară¹.

¹ Ceea ce face ca scumpetea să fie nu numai de trei ori mai mare, dar și mai mult, căci, se adaogă dobânda, câștigul și risicul la o sumă mai mare.

De ce această disproporție? Căror fapte se datorește ea? Oare s'a mărit francul, dolarul, lira? Ori s'a micșorat leul? Nici de cum. Aceste monede au rămas aceleași. Raportul monetar între ele a rămas același, dar s'a modificat raportul de schimb! Noi avem neapărată nevoie să cumpărăm mărfuri de la francezi, americani, englezi; de aceea căutăm moneda lor, pe când ei nu găsesc să cumpere dela noi pentru moment și atunci moneda ce li-o oferim noi e fără valoare pentru ei, sau mai bine zis le cerem un credit și este știut de toți că cel ce cumpără pe credit găsește mai anevoie și plătește mai scump de cât cel ce ia cu bani gata.

Dar să mă explic: noi altădată dam grâu, sare, petrol etc., ca să nu vorbesc de cât de cele trei articole indispensabile vieții omenești și în schimbul lor puteam obține orice. *Leul* era atunci un fel de reprezentant al acestor obiecte strict necesare existenței, care la noi erau din belșug și pe care le puteam da ori când, fiindcă ne prisosiau.

Azi din cauza ocupațiunii inimice și a anilor răi moneda ce o oferim noi francezilor, englezilor, americanilor este socotită că nu poate fi convertită imediat în bunuri, ci trebuie să se mai aștepte un an doi până să poată fi schimbată pe bunuri efective la noi în țară. Altădată, și dacă nu cumpărau direct de la noi, puteau schimba moneda noastră dând o altora care cumpărau de la noi și astfel prin schimbul internațional se stabilea echilibrul monetar. De aceea azi la primirea monedei noastre se are în vedere pe deoparte dobânda pe acest timp, cu care se scontează moneda noastră, la care se adaogă risicul așteptării.

Date fiind împrejurările, admitem ca străinătatea să primească moneda pe o valoare mai mică de cât aceea de altă dată, diferența în minus reprezentând dobânda și risicul. Dar nu este de admis ca să se deprecieze în proporția mai sus arătată, căci în situația de azi diferența este așa de mare, în cât devine o uzură oneroasă.

Dar țara noastră nu se găsește în situația unui risipitor care și-a cheltuit averea în mod nechibzuit, ci în aceea a unui om strâmtorat din cauze de forță majoră, și în acest caz datoria umană cere ca el să fie ajutat, iar nu exploatat.

Pentru stabilirea raportului de schimb între moneda țării față de a celorlalte, s'a creat «Serviciul de control al valutei», care funcționează azi în mai toate țările.

În stabilirea acestui raport influențează mult legea cererii și a ofertei, de aceea cu cât vor fi pe piață mai multe monede ale unei țări, cu atât moneda respectivă va fi mai depreciată, în special când și exportul țării aceleia este foarte redus. Dacă noi nu am avea nevoie să cumpărăm nimic dela francezi, englezi sau americani, moneda noastră n'ar avea motiv să fie scăzută; dimpotrivă dacă și-ar găsi să cumpere ce le trebuie la noi în țară, ar căuta moneda noastră și atunci aceasta ar fi urcată față de a lor.

FOIȘOARA

Refugiații Ardealului

— Scrisori din pribegie —

de Dr. Ioan Mateiu.

(Urmare)

Dar îndată ce-am șezut de vorbă mai deaproape și au aflat povestea tristă a bejeniei noastre îndelungate, inima gazdelor s'a înmuiat, făcând loc unei încrederi mai simțite.

Cu toate acestea, ghiața din sufletul lor se topia încet. Căci nu li se părea lucru curat, să audă oameni învățați vorbind în limba moldovenească, pe care boierii ruși nu numai că n'o știau, dar o și huliau în toate chipurile. Istoriile noastre însă, i-a încredințat încetul cu încetul, că sântem români frați de-un sânge cu ei, că avem una și aceeași limbă la Elisavetgrad ca și la Alba-Iulia, în care ne putem tălmăci gândurile și ne putem plânge durerile. Că numai asprimea vremurilor ne-a silit să ne risipim prin atâtea țări îndepărtate, fără a mai ști unii de alții, dar păstrând fiecare legea și limba în care s'a pomenit din strămoși.

Moldovenii ne ascultau înduioșați și plecau capul plin de gânduri. De când n'au mai auzit ei, sârmanii, povestea neamului.

Înstrăinați de casa pârîntescă de atâtea sute de ani, li se părea că visează acum, când găzduiau pe frații lor din Transilvania, cari le aduceau vești de pe pământul scump, unde odinioară trăiseră și strămoșii lor.

Ascultau și nu-și credeau ochilor. Căci nemiloasa stăpânire rusească a folosit toate mijloacele pentru a i face să-și uite obârșia, limba și datinile. Cunoștința lor se întunecase, școala străină le schimbonosise limba încât astăzi ea e plină de cuvinte rusești, iar amintirea Transilvaniei, unde s'a născut neamul nostru, se pierduse cu totul din mintea lor.

Acum licăria o rază de lumină în sufletul lor rebegit. Și noi ne bucurăm, că ea le venia prin mijlocirea noastră. Aveam nădejde, că vântul revoluției va trece și prin așezările lor, trezindu-l la viață națională.

Între cele dintâi greutăți, era grija de hrană. Moldovenii nu vindeau bucurosi alimentele, iar noi n'aveam chip să ne facem înșine mâncarea, pe deoparte fiindcă bărbații nu se pricepeau

la așa ceva, iar pe de altă parte lipsiau și blitele. Căci aici țăranii fierb bucatele în cuptoare de pâne, pe cari în lipsă de lemne le încălzesc cu paie ori cu tizic. Oalele de pământ sânt așezate în mijlocul cuptorului de unde se scot cu *rohatca*, un băț lung înzestrat la capăt cu un cerc de fer deschis.

Astfel s'a încercat să se fiarbă pentru toți bejenarii, la un cazan mare din curtea școalei bisericesti. Femei de-ale noastre pregăteau borșul, după care venia fiecare cu câte-o oală.

Ciasuri întregi așteptam pironiți pe-o grămadă de lemne ori întinși prin boziile mari ce umpleau curtea părăginită.

Apoi, după lista ce se citia, scoboram pe rând în strâmta bucătărie, unde primeam de persoană câte-o lingură mare de borș. Mi se părea atunci că sântem niște robi de temniță, cari își iau porția amărâtă după grele ciasuri de chinuri.

Fete supte de pribegi flămânzi cari se înghesuiau cu oarecare rușine spre această hrană.

(Va urma).

Ce este de făcut? Să nu mai cumpărăm nimic de la străini?

Aceasta nu se poate și nici n'ar fi o politică bună, căci viața socială se bazează tocmai pe un schimb cât mai intens de bunuri și servicii; dar să căutăm să restrângem importul de obiecte nefolositoare și să cumpărăm ceea ce e destinat să ne mărească puterea noastră de producție, tot ce constituie un capital pentru noi și ne pune în măsură de a munci mai cu folos pentru a putea restabili balanța de schimburi. *Să fim sobri la consumație și îmbrăcăminte*, să folosim tot ceea ce poate folosi mai bine de cât să cumpărăm pe datorie, *căci pe datorie cumpărăm acum*.

Așa dar, când cumpărăm pe credit, să luăm mai ales ce ne poate aduce bogăție, și atunci mașinile agricole și industriale ar fi cele ce ar trebui aduse întâi și pe cât posibil de multe, pentru că brațele s'au împuținat și o lucrare intensivă a pământului și a materialelor brute se impune în împrejurările actuale.

Cumpătarea poate îmbunătăți mult valuta și, deci, contribuie la ieftinirea traiului și la readucerea belșugului de altă dată.

(Dacia).

Petru Brateș.

Situația prințului Carol

Monitorul Oficial publică următoarele:

O publicitate regretabilă și suspectă a fost dată prin radiograme și presa străină, unei așa zise scrisori de renunțare la drepturile sale de Moștenitor al Tronului, adresată de A. S. R. Principele Carol, M. S. Regelui.

Ori care ar fi autenticitatea textului publicat și ori care ar fi împrejurările în care scrisoarea a putut fi dată publicității, orice concluziune temeinică este prematură înainte de a se fi statuat de cei în drept, adică de M. S. Regele și de guvernul țării, asupra urmării și sancțiunilor cuvenite unui act de o deosebită importanță, întru cât el ar fi expresiunea reală și directă a unei voințe libere.

Astăzi A. S. R. Principele Carol comandă regimentul său pe frontul Tisei și în această comandă, pe care o deține pe temeiul înaltei sale situațiuni, unica sa preocupare este îndeplinirea îndatoririlor sale ostășești.

Decret

pentru reforma școlii normale

După experiențele făcute până acum, precum și după convingerea specialiștilor școala normală, preparandia, în vechia ei organizație, nu corespunde scopului profesional pe care trebuie să-l urmărească.

De altă parte având în vedere necesitățile mari ale noului stat românesc în toate ramificațiile vieții sale, școala normală cu organizația ei de azi, riscă să rămână fără elevi, deoarece o parte covârșitoare a absolvenților de 4 clase secundare au intrat în funcțiuni de stat ori în școli profesionale de alt caracter decât cel pedagogic-didactic.

Din aceste motive în conformitate cu hotărârile anchetei didactice dela București, ținută în luna Martie a. c. și a acordului stabilit cu episcopatul celor două biserici românești, școala normală va primi organizația următoare:

Școala normală va consta din două cursuri de câte 4 ani fiecare. În anul I. al cursului inferior se primesc ca elevi absolvenții de cel puțin patru clase ale școlii primare, în anul al II. absolvenți ai clasei VI. primare sau ai clasei I. gimnaziale sau civile; în anul III. absolvenți ai cl. II. gimnaziale sau civile și absolvenți (cu 6 clase primare) ai cursului de învățatori ajutător dela Săliște, în anul IV. absolvenți ai clasei III. gimnaziale sau civile precum și absolvenți (cu cel puțin 2 clase civile) ai cursului dela Săliște.

În cursul inferior elevii vor primi cunoștințele de cultură generală, corespunzătoare cursului inferior al școlii secundare sau civile și se vor introduce în cunoașterea atmosferei școlii primare și a vieții dela țară.

Pregătirea profesională va începe în clasa IV. spre a putea face într-o măsură oarecare selecțiunea pentru ciclul superior al școlii normale, care va avea un caracter pur profesional. Astfel în ciclul superior al școlii normale, nu vor putea fi primiți de cât în mod excepțional elevi ai cursului superior de școală secundară.

Anul ultim (al 8-lea), va fi un an de repetiție generală, de practică pedagogică, de lucruri în ateliere și laboratorii, de excursiuni pedagogice în diferite centre școlare, culturale și economice din țară și străinătate.

Școala normală este împreună cu internat. Elevii vor fi bursieri, semibursieri și solvenți. Primirea se face prin concurs.

În fiecare clasă a școalelor normale vor fi 15 elevi bursieri și 15 semibursieri (cari vor plăti 100 cor. pe lună) plus un anumit număr de solvenți (a 200 cor. pe lună).

Deocamdată se deschid la 10 Octomvrie 1919 școli normale de stat, după sistemul cel nou, în Cluj, Deva, Timișoara, Zălau, Sighetul, Marmăției (de băieți) și în Cluj (de fete). Consiliul Dirigent a pus deocamdată în vedere ajutorul material necesar și pentru organizarea în acest sens a școlilor normale confesionale românești.

Cererile pentru admitere în școlile normale se vor adresa directorilor școalelor respective până la 25 Septemvrie. La acea dată se începe și concursul elevilor, care va consta în examenul medical și într-un examen de primire care va constata cunoștințele elevilor din limba română, aritmetică și cântări. Directorii vor primi în privința acestor instrucțiuni deosebite.

Toți oamenii de școală, cari înțeleg însemnătatea deosebită a marelui reforme a învățământului normal, sânt rugați să facă propagandă în vederea reușitei ei.

Dr. O. Ghibu
secretar general.

Știrile zilei

În urma sfintei sărbători de Joi. Tădrea capului Sfântului Ioan, numărul proxim al ziarului nostru apare Vineri după amiază.

Electorale. Dl Dr. C. Bucșan invită pe toți membrii comitetului județan și pe membrii comitetelor cercuale din județul Sibiu, să se prezinte la ședință Marți, în 9 Septemvrie, la ora 12 la «Asociațiune».

Comisia electorală centrală a partidului național își are biroul în Sibiu, strada Berg, 9. Ore de primire: 3-4 d. a. în fiecare zi.

Constituire. Ca parte întregitoare a asociației «Andrei Șaguna», s'a constituit Luni preoțimea secției Arad. Președintele secției dl Dr. G. Ciuhandu a deschis adunarea preoțimii, în trunite în scop de organizare în cadrele partidului național. Salută pe oaspeți: pe P. S. Sa Episcopul Aradului I. I. Papp, pe dl ministru V. Goldiș și alți reprezentanți ai autorităților. Au vorbit: P. S. Sa Episcopul I. Papp, dnii Goldiș și a. Delegatul comitetului central, dl Dr. N. Bălan, arată ideile de care a fost condus congresul preoțesc dela Sibiu, când a hotărât înființarea Societății «Andrei Șaguna».

Comitetul secțiunii s'a constituit astfel: Preșident de onoare P. S. S. Episcopul I. Papp, preșident Dr. G. Ciuhandu, și 12 membri în comitet.

Membru cu 1000 de coroane s'a înscris P. S. Sa Episcopul I. I. Papp.

Adunarea preoțească a trimis telegrama: M. Sale Regelui Ferdinand, prim-ministrului dlui Ionel I. C. Brătianu, dlui profesor N. Iorga, și dlui Dr. I. Maniu, președintelui Consiliului Dirigent.

Știre personală. P. S. Sa Episcopul Aradului, Ioan I. Papp, în cursul săptămânii trecute a sfinit într-un diacon și presbiter pe profesorul dela seminarul arhidiecezan, Dr. Nicolae Bălan, și în virtutea bunelor servicii făcute bisericii noastre ca profesor seminarial și în viața publică, i-a dat binecuvântarea de-a purta brâu roșu.

Primim cu dragoste pe noul frate în Hristos în mijlocul clerului nostru și zicem vorba bisericească: «Și la mai mare».

Eroina dela Jiu. În Craiova s'a înființat un comitet pentru ridicarea unui monument eroinei dela Jiu, Ecaterina Teodoroi, numita *Fecioara dela Jiu*. Comitetul stă sub prezidenția dsoarei A. Călugăreanu.

Reamintim faptele bravei voluntare Ecaterina Teodoroi: În Septemvrie 1916 a luat parte ca cercetașă la luptele din munții Gorjului; a organizat apărarea la podul Jiului, lângă Târgu-Jiu, împotriva unei puternice patrute germane.

A luptat apoi ca voluntară într-un regiment de infanterie și a dovedit curaj și dispreț de moarte. Înaintată la gradul de sublocotenent, a căzut în 23 August 1917 lovită de gloanțele mitralierelor germane, în fruntea ostașilor ce comandă pe frontul Mărășești-Oituz.

Liste de subscripții, pentru monumentul eroinei, se află la instituțiile noastre naționale din Ardeal, unde se primesc contribuțiile pentru a fi înaintate comitetului din Craiova.

Generalul Moșoi către dna Rațiu din Sibiu. La telegrama femeilor române din Sibiu către dl general Moșoiu, dna Emilia Rațiu a primit următoarea telegramă: Vă mulțumesc din tot sufletul pentru felicitările ce-mi transmiteți în numele Dvoastră și al consiliului femeilor române din Sibiu. Rog, primiți, împreună cu dămele române, omagiile mele respectuoase și recunoștința mea adâncă. General Moșoiu.

Reorganizarea clubului național român în județul Făgăraș. Dintr-o corespondență mai lungă publicăm următoarele: Vineri s'au întrunit delegații satelor noastre în sala mare a județului Făgăraș, pentru a se reorganiza și a face pregătiri în vederea alegerilor de senatori și deputați pentru parlamentul României întregite.

Delegații comitetului central al partidului național au fost dnii Lăpădatu și Goga. Dl Lăpădatu, care a convocat întrunirea, deschizând ședința arată scopul adunării de astăzi; ear dl Goga cere ca fiecare membru al partidului național să fie bun muncitor în sfera sa de activitate, ca să putem păstra și întări ceea ce am dobândit cu ajutorul armatei române.

Mai vorbește părintele protopop Nicolae Borzea, făcând o reprivire istorică asupra luptelor mai vechi și nouă, purtate de «oltenii cei vânjoși» în epoca de tristă amintire a stăpânirii ungurești.

După cuvântarea, ținută de părintele vicar al Făgărașului, clubul s'a constituit și adunarea s'a terminat.

Teatru de copii. Piese foarte potrivite pentru a fi reprezentate de școlari se găsesc în lucrarea dnei Constanța Hodoș. Cartea, premiată de Casa școalelor, poartă numele de *Teatru de copii*, și cuprinde trei piese într-un act: Ingerul, Florile, Societatea Pușculița. Prețul 2 Lei.

Cartele de zahăr pentru sibieni se dau în sala consiliului comunal, din strada Măcelarilor. Un chilogram de zahăr se vinde cu 26 coroane.

Nu mai e nădejde. Din Budapesta se anunță: Scriitorul Oscar Jászai declară într-un articol, că prin retragerea arhiducelui Iosif s'a stâns ultima rază de speranță, că Habsburgii ar mai putea ajunge vreodată pe tron.

Haine de frunze. Ziarul *Le Temps* povestește:

Lipsa de vestimente, în anumite regiuni devastate ale României, este atât de desăvârșită, încât foarte des țărancile sânt obligate să-și confecționeze o îmbrăcăminte din frunze. Maiorul Twose dela Crucea roșie americană, în România, a constatat-o în cursul unui turneu de inspecție la micile sate de pe țărmul Mării-Negre. În multe sate, scrie el, femeile confecționează pentru copiii lor haine din fire de trestie. Am văzut mici fetițe, care aveau rochițele în întregime făcute din frunze groase, cusute cu fibre de trestie.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

În curând: *Sadunah, dansatoarea parisiandă*, film senzațional și nou adus din București.

Începutul la ora: 9 seara

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Marti și Miercuri: *Alegerea de senator*, film în 4 acte.

Joi și Vineri: *În căutarea fericirii*, dramă senzațională, cu Olga Demond.

Începutul la ora: 9 seara.

Nr. 345/1919 Of. ppesc.

(216) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului al 2-lea de învățător la școala confes. ort. română din **Fofeldea**, protopresbiteratul Agnitei, se descrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Dela biserică, salar 390 cor.
2. Dela comuna politică 200 cor.
3. Restul, întregire dela stat.
4. Cuartir în natură.
5. Trei (3) stânjini lemne de foc.

Dela învățătorul ales se cere pe lângă prevederea învățământului în școală să cânte în Dumineci și sărbători în strană, și la sf. liturghie cu copiii.

În timpul iernii să țină școală cu adulții în sările din postul crăciunului.

Cei capabili de a forma cor cu copiii sau adulții vor fi preferiți și remunerați. Concurentul înainte de alegere să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserica din Fofeldea spre a se face cunoscut poporului.

Cererile de concurs provăzute cu documentele prescise să se aștearnă oficiului protopopesc al tractului Agnitei.

Agnita, la 19 Iulie (1 August) 1919.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent oficiul protopopesc.

La autorizarea dlui prot. I. Muntean prin

Ioachim Părău
cap. ppesc.

Nr. 206/1919.

(217) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr.-or. română din **Câmpeni**, protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul fundamental de 1200 cor. plătit din cassa bisericii în rate lunare anticipate.
2. Relutul de cvartir și de grădină legal.

Cei ce pot forma cor cu elevii, vor fi preferiți și deosebit remunerați.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze în termenul deschis cererile instruite cu documentele cerute de lege subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, la 18 Iulie 1919.

Oficiul protopresbiteral român gr.-or. al Câmpenilor în înțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popovici
protopresb. adm.

Nr. 297/1919.

(223) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională din **Gusterița**, protopresbiteratul Sibiu, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: 500 Cor. din repartitie, solvite în rate lunare anticipate, 100 cor. din alodiul comunal, iar pentru rest se va cere întregire dela stat. Relut de grădină 20 cor. și cvartir în natură.

Concurenții să se prezinte în termenul deschis în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a face cunoștință cu credincioșii, și a-și înainta petiția la oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Sibiu.

Gusterița, la 30 Iulie 1919.

În înțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Traian Petrișor
paroh, prez. com. par.

Vidi:

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Ad. Nr. 207/1919.

(226) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător dela școala noastră confesională din parohia **Seroafa**, protopresbiteratul Zarand se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul prescise de lege cu toate adausrile sistemizate plătit 300 Cor. de la parohie, iar restul de la stat.

Cuartir în natură.

Cel ales este dator a duce Dumineca și în sărbători elevii la biserică și a cânta cu ei liturgia de asemenea are datorința a prevedea și școala de repetiție.

Doritorii a ocupa acest post să-și înainteze în termenul deschis cererile, instruite cu documentele cerute de lege, — subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta și în parohie spre a-i cunoaște și poporul.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Zarandului.
Brad, la 22 Iulie 1919.

Pompiliu Piso
adm. protopop.

Nr. 305/1919.

(234) 3—3

Concurs

Pentru întregirea a lor 2 (două) posturi de învățători dela școala confesională din parohie **Cristian**, protopresbiteratul Sibiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Salar prescise de lege cu toate adausele sistemizate, cari se solvesc parte de parohie (1380 Cor.) parte din ajutorul de stat asigurat deja pentru fiecare post dela ziua introducerii în oficiu.
2. Pentru un învățător cuartir în natură, iar pentru celalalt relut legal de cuartir.
3. Pentru fiecare câte 4 stânjini lemne dela primăria comunală aduse acasă și calculate în salar cu 20 Cor. stânjinul.
4. Relut legal de grădină.

Sânt obligați a instrua elevii în cântări bisericești și a cânta la sf. liturghie.

Concurenții să-și înainteze în termenul deschis cererile instruite cu documentele necesare oficiului protopresbiteral din Sibiu, având a se prezenta și în parohie spre a-i cunoaște și poporul.

Cristian, la 12/25 Iulie 1919.

C. Moldovan president.
Nicolae Brad secretar.

Sibiu, 4 August 1919.

Văzut: Pentru oficiul protopresb.

Nicolae Ivan
asesor consisiorial.

(225) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător dela școala noastră confesională din parohia **Căinelui superior**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul prescise de lege, cu toate adausrile sistemizate, plătit 400 coroane dela parohie, iar restul dela stat.

Cvartir în natură.

Cel ales e dator să ducă Dumineca și în sărbători elevii la biserică și a cânta cu ei liturgia, de asemenea are datorința de a prevedea și școala de repetiție.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze în termenul deschis cererile instruite cu documentele cerute de lege subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta și în parohie spre a-i cunoaște poporul.

Brad, la 9 August 1919.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Zarandului.

Pompiliu Piso
adm. protopop.

Nr. 208/1919.

(227) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Seroafa**, protopresbiteratul Zarandului, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post, sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor reglementare se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta.

Brad, la 21 Iulie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Pompiliu Piso
adm. protopop.

Nr. 263 protop. 1919.

(224) 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela școalele confesionale din parohiile **1 Agârbiciu**, **2. Frăua** și **Veseud**, — protopresbiteratul Mediașului, se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Agârbiciu**, salarul prescise de lege cu toate adausrile sistemizate, plătit de la comuna bisericească în suma de cor. 300 și dela Prea ven. Consistor în suma de cor. 300; iar restul dela stat.

Locuință și grădină în natură, 1½ stânj. lemne de foc.

2. **Frăua**, de la com. bis. în suma de cor. 400; iar restul cu toate adausrile de la stat.

Locuință în natură, 1 stânj. lemne de foc și 20 cor. relut pentru grădină.

3. **Veseud**, dela com. bis. cor. 320; iar restul cu toate adausrile de la stat.

Locuință și grădină în natură; ½ soarte de lemne de foc.

Cel ales este dator a conduce Dumineca și în sărbători elevii la biserică și a cânta cu ei la liturghie. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferiți.

Doritorii a ocupa unul din aceste posturi să-și înainteze în termenul deschis cererile instruite cu documentele cerute subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta și în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Mediaș, la 23 Iulie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului, în înțelegere cu comitetele parohiale respective.

Romul Mircea
protopop

Nr. 61/1919 D. F. G.

(251) 2—3

Concurs

Pentru întregirea alor 2 posturi vacante de învățător dela școala noastră confesională adnecsată gimnaziului ort. român din **Brad**, tractul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul prescise de lege cu toate adausrile sistemizate.

2. Relut de cuartir eventual cuartir în natură.

Cântăreții și conducătorii de cor sânt preferiți.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze în termenul prescise cererile instruite cu documentele cerute de lege subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta și în parohie.

Oficiul protopresbiteral al Zarandului în înțelegere cu comitetul gimnazial.

Brad, la 10/23 August 1919.

Pompiliu Piso
adm. protopresb.